

Aktivno biračko pravo

Vrsta: Seminarski | Broj strana: 11

Sadržaj

Uvod

Biracko pravo

Aktivno biračko pravo

Aktivno biracko pravo je pravo, ali ne i obaveza, građana da biraju predstavničko telo. Opšte je i jednako, a ostvaruje se neposredno i tajno.

Biracko pravo je opšte, pripada svakom građaninu. U najvećem broju ustavnih sistema napušteno je ograničeno pravo glasa koje je sticanje aktivnog birackog prava uslovljavalo imovinskim, obrazovnim ili drugim cenzusom. Vecina ustava jamci ovo pravo svakom građaninu bez obzira na pol. Jedini uslov za njegovo sticanje su državljanstvo i punoletstvo. U nekim ustavnim sistemima građaninu može biti uskraceno biracko pravo, privremeno ili trajno, iz određenih razloga (gubitak poslovne sposobnosti, osuda na kaznu gubitka građanskih prava). U Jugoslaviji uslovi za sticanje birackog prava su: državljanstvo, punoletstvo (propisuje ih ustav) i poslovna sposobnost (propisuje je zakon). Biracko pravo je i jednako. Svaki glas vredi jednako, načelo - jedan čovek - jedan glas. Građanin ostvaruje biracko pravo lično i neposredno i ne može ga preneti na drugoga. Glasanje je tajno, što osigurava minimum pretpostavki za slobodan izbor.

Zakon o izborima, štiteći ova svojstva birackog prava, propisuje da niko nema pravo, po bilo kojem osnovu, da sprečava ili primorava građanina da glasa, da ga poziva na odgovornost zbog glasanja niti da od njega traži da se izjasni za koga je glasao ili zbog čega nije glasao.

Birac ostvaruje svoje biracko pravo u mestu svoga prebivališta.

Pasivno biracko pravo je pravo građanina da bude biran za poslanika. Sticanje ovog prava vezuje se za dodatne uslove koje građanin mora ispuniti da bi mogao biti biran. Ne postoji uvek podudarnost uslova za sticanje aktivnog i pasivnog birackog prava. Uslovi za sticanje pasivnog birackog prava su različiti.

Najčešće su to: viša starosna dob; posebni uslovi u vezi sa državljanstvom; povezanost sa izbornom jedinicom u kojoj se poslanik kandiduje i dr.

Uz pasivno biracko pravo vezuje se parlamentarna nepodudarnost. To je nepodudarnost položaja člana predstavničkog tela i nekih drugih položaja, najčešće položaja određenih državnih službenika. Ovaj institut osigurava da u sistemu podele vlasti isto lice ne sudeluje istovremeno u vršenju zakonodavne i izvršne vlasti

Biracko pravo bilo je lišeno bitnih svojstava koja odlikuju ovo pravo. Ono je izgubilo svojstvo opsteg prava, činjenicom da su od uvođenja delegatskog sistema (1974. godine) delegacije za izbor delegata u pojedina veća predstavničkih tela birale samo određene socijalne grupacije, dakle ne svi građani (na primer: delegacije za veća udruženog rada birali su samo zaposleni građani). Biracko pravo nije bilo jednako, jer su građani bili u nejednakom položaju prilikom izbora delegacija. Zaposleni građani birali su čak tri grupe delegacija (za veća udruženog rada, veća mesnih zajednica i društveno-politička veća), dok su nezaposleni mogli sudelovati najviše u izboru dve grupe delegacija (za veća mesnih zajednica i društveno-politička veća). Najzad, biracko pravo nije bilo neposredno. Ono je bilo posredno pravo, čak višestruko, jer su građani sudelovali samo u izboru za članove delegacija, a ove su pak birale delegate u odgovarajuća veća lokalnih predstavničkih tela, a ovi opet delegate u viša predstavnička tela.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com